

vertrouwd zou hebben wegens vermeende communistische sympathieën.¹⁴ Bovendien vond hij dat er te veel aandacht was besteed aan de conflicten in de top van de illegaliteit, omdat deze volgens hem zo goed als geen betekenis hadden gehad voor het verzetswerk van alledag.¹⁵

De groep uit de voormalige Ordedienst zette de in deel 7 gestarte discussie met De Jong over diens beoordeling van de OD voort. De leden van de groep hadden De Jongs concept-teksten ook doorgezonden aan de vroegere gewestelijk commandanten van de OD en andere betrokkenen. Dit had, aldus de auteur, geleid tot tal van wijzigingen en aanvullingen op soms belangrijke punten. In het algemeen schreef de OD-commissie over deze hoofdstukken: '[hierin] is niet veel anders dan onvriendelijke kritiek op de OD te lezen, veroorzaakt door het meermalen uitgaan van onjuiste premissen' (M) en:

- 6 'Het lijkt er op dat consequent gepoogd wordt het werk van de OD te depreciëren. Waarom moet steeds kritiek van derden op de OD expliciet worden vermeld? Er moet rekening mee worden gehouden dat deze mensen onder zeer moeilijke omstandigheden moesten werken, zodat men deze "kritische opmerkingen" de betrokkenen niet kwalijk mag nemen. Zij horen echter in een geschiedschrijving niet thuis.' (M)

De oud-leden van de Ordedienst legden De Jong uit welke voorbereidingen deze illegale groep had getroffen om bij de bevrijding tijdelijk het regeringsgezag waar te nemen. Toen bleek dat de OD deze taak niet mocht gaan uitoefenen had dit tot teleurstelling geleid, maar alle betrokkenen hadden zich loyaal achter de regering gesteld. Men voelde zich daarom gegriefd door opmerkingen van De Jong over het niet vernietigen van OD-armbanden en over proclamaties van OD-zijde aan de bevolking, waarvan de suggestie uit kon gaan alsof de OD toch nog rekende op een zelfstandig optreden.

Verder constateerde de OD-groep ook een discrepantie tussen De Jongs kijk op de OD had en het oordeel van de geschiedschrijver van de Binnenlandse Strijdkrachten (waaronder de OD), G. J. van Ojen.¹⁶ Volgens de OD'ers getuigde Van Ojens oordeel in tegenstelling tot dat van De Jong van inzicht en objectiviteit. De Jong stelde Van Ojens visie in de 'Memorie van Punten' ter discussie en citeerde haar eerst:

¹⁴ Zie voor de bedoelde passage deel 10B, 952-953 (913); Van der Gaag uitte dit bezwaar in een brief aan de auteur d.d. 22 oktober 1981 en De Jong antwoordde op 9 november 1981 dat hij als auteur niet vereenzelvigd mocht worden met onbillijke uitspraken van koningin Wilhelmina.

¹⁵ Brief Van der Gaag aan De Jong d.d. 5 juli 1981.

¹⁶ G. J. van Ojen, *De Binnenlandse Strijdkrachten* (Den Haag, 1972) 684-685.